

Bruikbare en levendige groepsplannen voor rekenen

Alex Nguyen & Martine van Schaik

Alex Nguyen

2

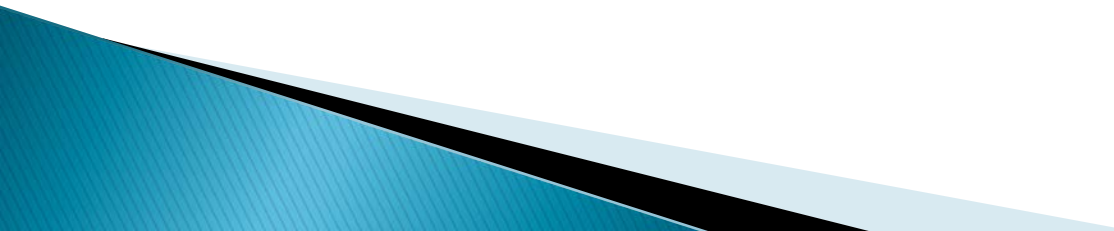
10

224

024

11

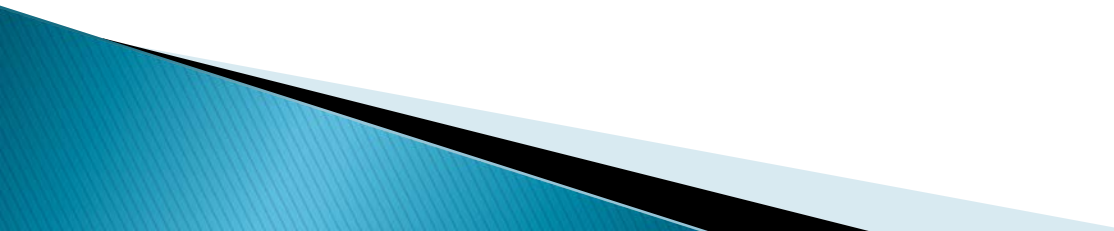
30

Het doel

- ▶ Gaan wij bij ons op school verder met de groepsplannen, zoals wij er nu mee werken of gaan wij het werken met groepsplannen anders vormgeven?

Inhoudsopgave

- ▶ Groepsplannen algemeen
 - ▶ Groepsplannen per blok
 - ▶ De cyclus
 - ▶ Het groepsoverzicht
 - ▶ Format 'klassenorganisatie'
 - ▶ Format 'groepsplannen per blok'
 - ▶ Format 'analyse groepsniveau'
 - ▶ Toepassen in de praktijk
 - ▶ Vragen
-

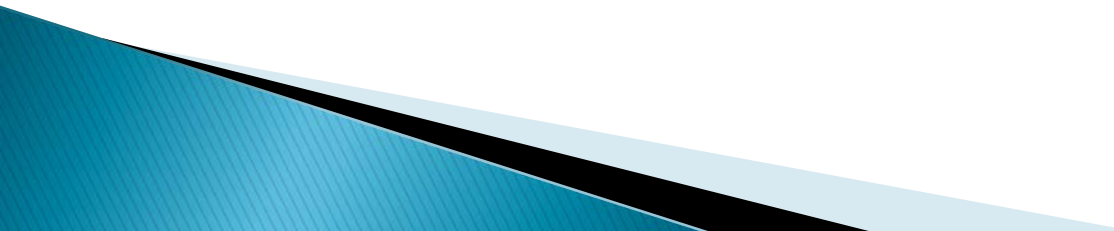
Groepsplannen

- ▶ *‘Een groepsplan: een gedifferentieerd onderwijsaanbod voor de hele groep. Dit groepsplan is dynamisch, we stellen het regelmatig bij. Op deze manier kan een leerkracht haar onderwijs zo adaptief mogelijk maken.’*

Van Groenestijn, Borghouts, Janssen (2011). Protocol ERWD. Assen, Van Gorcum

- ▶ *Opdracht*

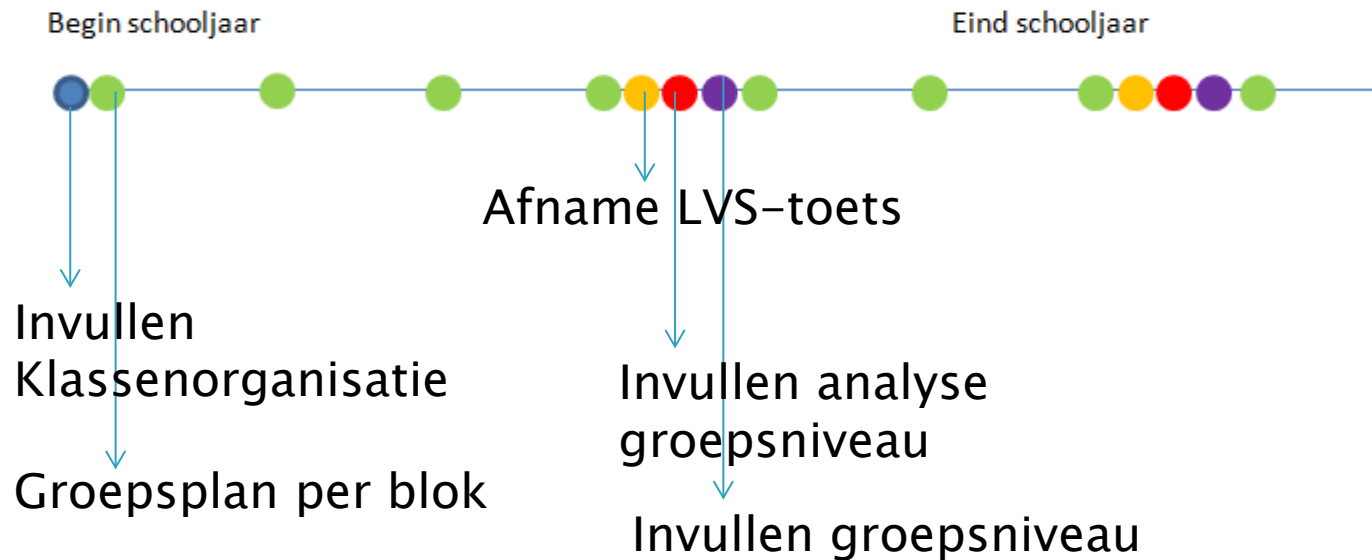
Groepsplannen per blok

- ▶ Dynamische, zinvolle en levendige groepsplannen
 - ▶ Aanpassen per rekenblok
 - ▶ Vertalen naar het weekrooster
 - ▶ Goede voorbereiding op de les
 - ▶ Te gebruiken bij alle vakken
-

De cyclus

De cyclus van de groepsplannen per blok:

Format de klassenorganisatie

- ▶ *‘Goed klassenmanagement is een essentiële vaardigheid. Het is, net als een goede instructie, een zeer krachtig middel bij de preventie en aanpak van problemen. Het leidt ertoe dat de gang van zaken in de groep soepel verloopt en betreft aspecten als alertheid, regie, flexibiliteit, maximaal benutten van leertijd, evenals goede routines waardoor de leerlingen weten waar ze aan toe zijn.’*

Pameijer, Beukering, Lange (2009). Handelingsgericht werken: een handreiking voor het schoolteam. Leuven, Acco

1. Klassenorganisatie rekenen

Weekplanning:	Lesindeling (Igdi-model, 60 min):
Aanpak:	Inzet software WIG 4:
	Inzet rekenmaterialen:
	Toetsing:

Extra zorg/verrijking:			
Namen	Door wie	Wanneer	Wat wordt er gedaan

Evaluatie

Klassenorganisatie rekenen

Weekplanning:	Lesindeling (lgdi-model, 60 min):
Maandag: instructie (les 1)	0-5 min: automatiseren/herhalen
Dinsdag: instructie (les 2)	5-10 min: opgave 1
Woensdag: instructie loze les (weektaak)	10-30 min: instructie en begeleid inoefenen
Donderdag: project les (les 3)	30-55 min: verwerken, weektaak en verlengde
Vrijdag: instructie (les 4)	. instructies
	55-60 min: evaluatie

Klassenorganisatie rekenen

Aanpak:	Inzet software WIG 4:
<ul style="list-style-type: none">- <i>De doelenposter hangt op een centrale plek in de klas. Aan het begin van elk blok wordt deze in zijn geheel doorgenomen waarbij alvast wordt gekeken wat de leerlingen kunnen verwachten van de bloktoets. Op deze manier worden de leerlingen zich bewust van wat zij moeten kennen en kunnen aan het einde van dit blok.</i>- <i>Elke les bespreek ik het lesdoel aan de hand van de doelenposter van het huidige blok</i>- <i>Waar mogelijk wordt het rekenen visueel ondersteund.</i>- <i>Ik maak regelmatig gebruik van modellen. Hierbij laat ik telkens duidelijk zien hoe ik een som aanpak volgens het drieslagmodel.</i>- <i>Ik kijk na de les altijd opdracht 3 na in de schriften van de leerlingen. Wanneer de leerlingen deze opdracht goed hebben gemaakt is het lesdoel behaald.</i>- <i>De weektaak kijken de leerlingen zelf na.</i>	<p data-bbox="977 268 1860 544">Elke maandag gaan alle leerlingen op de computer om maximaal 2 oefeningen te doen. Wekelijks worden er, vanuit de methode, 3 oefeningen aangeboden. De leerlingen maken alleen de bovenste oefeningen. Oefening 3 is altijd een spel en die doen wij niet.</p> <p data-bbox="977 596 1860 639">Inzet rekenmaterialen:</p> <ul style="list-style-type: none">piccologeldbreukendoosrekenkast <p data-bbox="977 886 1860 929">Toetsing:</p> <p data-bbox="977 943 1860 1172">Toets verdelen over 2 dagen Dag 1: minimum en projecttoets Dag 2: basistoets Rest van de week de 'na de toetsopdrachten' maken a.d.v.h taakbriefje</p>

Klassenorganisatie rekenen

Extra zorg/verrijking:			
Namen	Door wie	Wanneer	Wat wordt er gedaan
S., F., S., E.	Alex	Elke rekenles om 10.10 tot 10.25 uur. En elke middag om 13.45 tot 14.00 uur.	Zij rekenen uit WIG 4 groep 6B. Zij krijgen elke middag instructie van Alex. Per middag geeft Alex instructie voor 2 lessen. De leerlingen verwerken deze lessen de volgende ochtend. Om 10.10 uur komen de leerlingen aan de instructietafel om deze lessen te evalueren.
S.	Alex (en vader S.)	S. krijgt elke week werkbladen mee vanuit Maatwerk. Deze maakt hij thuis onder begeleiding van zijn vader.	Maatwerk: tafelsommen en de deeltafels.

Doelen van het rekenblok

Extra doelen (n.a.v. toetsen)

BLOK:		Minimumdoel 1 cijferend vermenigvuldigen (bijv. 38x49)				minimumdoel 2 kommagetallen (plaatsen op de getallenlijn)				Minimumdoel 3 vermenigvuldigen met 10, 100, 1000				Minimumdoel 4 vermenigvuldigen met 25, 50, 75, 100				Minimumdoel 5 vermenigvuldigen met 125, 150, 200, 250, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900			
WEEK:		BI		VLI		BI		VLI		BI		VLI		BI		VLI		BI		VLI	
1	a	X				X															
2	b		X			X				X											
3	c		X			X				X											
4	d		X			X				X											
5	e		X			X				X											
6	f		X			X				X											
7	g																				

Vul in wat elk rekendoel is.
Geef dan met kruisjes (X) aan wat voor wie nodig is;
BI = basisinstructie
VLI = verlengde instructie
De leerlingen waarvan jij denkt dat zij het doel voorafgaand aan de les al beheersen, geef je aan met een 'V' bij zowel het vakje BI als VLI

Geef dan met kruisjes (X) aan wat voor wie nodig is;
BI = basisinstructie
VLI = verlengde instructie

De leerlingen waarvan jij denkt dat zij het doel voorafgaand aan de les al beheersen, geef je aan met een 'V' bij zowel het vakje BI als VLI

Format analyse groepsniveau

ANALYSE TOETSRESULTATEN OP GROEPSNIVEAU

Toetsmoment:

Vakgebied: Rekenen

Leerkracht(en):

Groep:

Gemiddelde VS van de groep				Streefdoel (inspectienorm/landelijke norm)	Streefdoel per niveau:	
Jan '16	Jun '16			II:		
				III:		
				IV:		
				V:		
Beschrijven:						
Verklaren:						
Acties:						

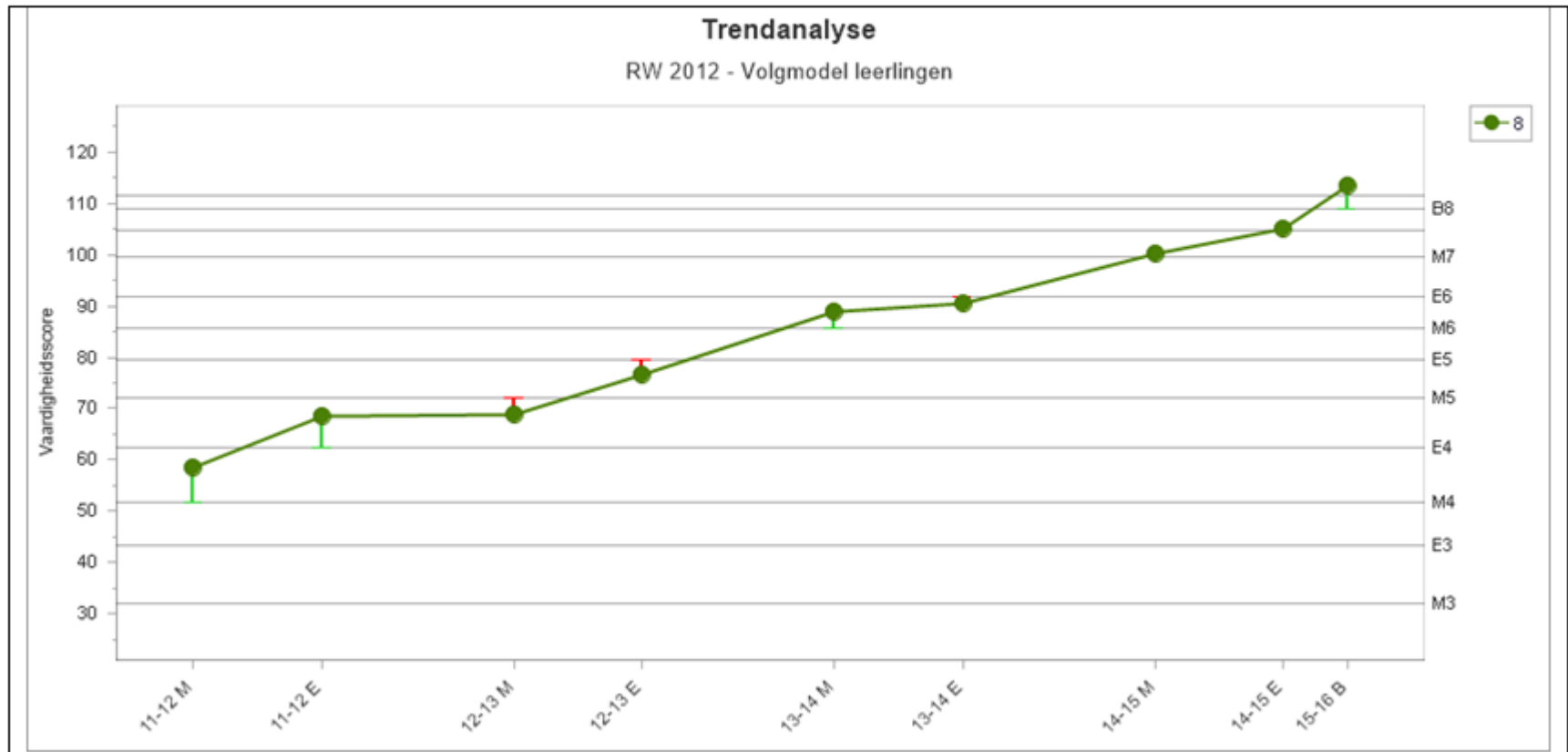
ANALYSE TOETSRESULTATEN OP GROEPSNIVEAU

Toetsmoment: 8B

Vakgebied: Rekenen

Leerkracht(en): Alex

Groep: 8

ANALYSE TOETSRESULTATEN OP GROEPSNIVEAU

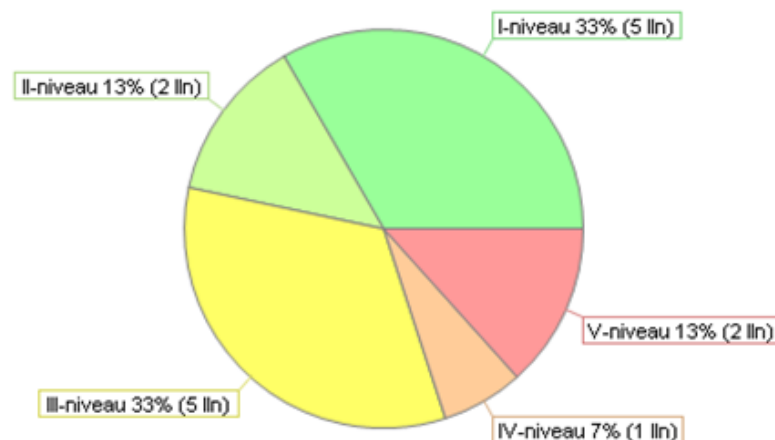
Gemiddelde VS van de groep		Streefdoel (inspectienorm/landelijke norm)	Streefdoel per niveau: I: 33% II: 33% III: 21% IV: 0% V: 13%
Jun '15	nov '15		
105,3	113,5		

Beschrijven:

- Groep 8 bestaat uit 18 leerlingen. 2 leerlingen werken in het groep 6B boek en hebben de E6 toets gemaakt.
- Deze groep 8 staat bekend als een sociale moeilijke groep, maar cognitief zijn zij sterk.
- De groep scoort bij rekenen al vanaf groep 3 boven het landelijke gemiddelde. Behalve in groep 5.
- De B8-M8 toets is meteen na de herfstvakantie afgenomen. De kinderen hebben dan nog maar 9 weken les gehad in groep 8.
- Uitval bij de foutenanalyse B8 toets: getallen en getalrelaties (1/13), hoofdrekenen (3/13), bewerkingen met getallen met uitreken papier (2/13), meten (4/13), tijd en geld (3/14) en verhoudingen, breuken en procenten (6/13).
- Er zijn 2 leerlingen met een eigen leerlijn op rekengebied. Zij hebben de E6 toets gemaakt (S. en F.

Dwarsdoorsnede RW 2012

Begin 2015-2016

ANALYSE TOETSRESULTATEN OP GROEPSNIVEAU

Verklaren:

- De B8-M8 toets werd vroeg in het jaar afgenomen, omdat wij dachten dat de toets alleen dan als een B8-toets wordt beschouwd. Dit had als gevolg dat de toets na 9 weken onderwijs in groep 8 en meteen na de herfstvakantie af werd genomen. Wij zijn in groep 8 met het deel 8B begonnen. Dit doen wij standaard bij ons op school, omdat alle rekenthema's dan nog een keer uitgebreid en gestructureerd aan bod komen. Dit lijkt een positief effect te hebben gehad op de groep.
- Ik laat van alle thema's de minimumtoetsen afnemen. Wanneer leerlingen hierop uitvallen, neem ik dit mee in mijn groepsplan. De meeste leerlingen hebben laten zien dat zij de minimumtoetsen prima aan kunnen.
- Ik heb bij het lesgeven veel gebruik gemaakt van het modellen. Hierbij doe ik voor hoe ik het drieslagmodel toepas bij de sommen. De leerlingen zijn het steeds meer gewend om bij elke som eerst te plannen. Daarna rekenen zij de som pas uit en controleren zij hun antwoord.
- Aan de vaardigheidsscore van de leerlingen met een I-score blijkt dat zij niet veel vooruit zijn gegaan. Ik heb de leerlingen met een I-score wellicht te weinig uitgedaagd.
- De leerlingen die in het groep 6 boek werken, hebben veel met concreet materiaal gewerkt. Ik heb de lessen vaak aangepast wat betreft handelingsniveau. Ik heb veel aandacht besteed aan het rekenbegrip en aan het concretiseren van de rekenproblemen.

Acties:

- Het groepje van twee leerlingen die in het 6B boek werken, blijven dagelijks instructie krijgen in de middag en tijdens de rekenles. (zie dagplanning)
- Ik ga het drieslagmodel nog nadrukkelijker gebruiken tijdens de rekenlessen, zodat de leerlingen leren hoe zij een rekensom moeten aanpakken.
- Ik maak gebruik van modellen tijdens de rekenlessen.
- Ik zorg dat de leerlingen veel coöperatief werken, zodat zij elkaar blijven vertellen hoe sommen aangepakt en uitgerekend moeten worden.
- Ik zorg dat S., M. en Y. meer uitdaging krijgen, zodat zij ook in vaardigheidsscore meer stijgen. Dit doe ik door de lesstof te compacten, waardoor zij meer tijd overhouden voor de ***-opdrachten en het plusboek. Zij komen elke vrijdag aan de instructietafel om het pluswerk te bespreken en om instructies hierop te krijgen. Zij mogen tijdens de rekenles bij elkaar zitten om aan het plusboekje te werken.

Toepassen in de praktijk

<u>tijd en vak</u>	<u>doel v.d. les</u>		<u>materiafen</u>	<u>Evaluatie</u>	
8.30 – 9.30 Rekenen Blok: Les:	VLI		Strategie:	VLI	
	BI		Materialen:	BI	
	VKI			VKI	

Instructiegroepen kunnen per dag anders zijn. Afhankelijk van het lesdoel bepaal je deze groepen.

Denk hierbij aan de handelingsniveaus.

Dit zijn over het algemeen rekendoelen, maar kunnen doelen zijn gericht op de werkhouding (zelfstandigheid, taakspannen e.d.).

<u>tijd en vak</u>	<u>doel v.d. les</u>		<u>materialen</u>	<u>Evaluatie</u>	
8.30 – 9.30 Rekenen Blok: Week: Les:	VLI	Je leert de helen uit de breuk te halen. $6/2 = 3$	Strategie: VLI: Je kijkt hoe veel keer de noemer in de teller past. Materialen: Breukendoos	VLI	
	BI	Je leert een heel getal vermenigvuldigen met een breuk op de lange manier. herhaald optellen: $\frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} = \frac{15}{4} = 3 \frac{3}{4}$		BI	
	VKI	Je leert een heel getal vermenigvuldigen met een breuk op de verkorte manier. $5 \times \frac{3}{4} = \frac{15}{4} = 3 \frac{3}{4}$		VKI	

Vragen en opmerkingen?

alex.nguyen@deklumpert.nl

[Video](#)

